

ליקוטי אמרים חלק שני

הנקרא בשם חינוך קטן

מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים קדושי עליון נ"ע
 מיוסד על פרשה ראשונה של קריאת שמע :

מאליה ותגל ותשמח בה' עושה
 ותתענג על ה' תענוג נפלא והזוכים
 למעלת אהבה רבה זו הם הנקראים
 צדיקים כדכתיב שמתו צדיקים בה'
 אך לא כל אדם זוכה לזה כי לזה
 צריך זיכך היותר במאד מאד וגם
 תורה ומעשים טובים הרבה לזכות
 לנשמה עליונה שלמעלה ממדרגת רוח
 ונפש כמ"ש בר"ח שער האהבה.
 והשנית היא אהבה שכל אדם יוכל
 להגיע אליה כשיתכונן היסב בעומקא
 דלכא בדברים המעוררים את האהבה
 לה' בלב כל ישראל, הן דרך כלל
 כי הוא חיינו ממש וכאשר האדם
 אוהב את נפשו וחיוו, כן יאהב את
 ה' כאשר יתבונן וישים אל לבו כי
 ה' הוא נפשו האמיתית וחיוו ממש
 כמ"ש בזרז ע"ס נפשי אויתיד וגו'.
 והן דרך פרט שכשיבין וישכיל
 בגדולתו של סמ"ח הקב"ה דרך פרטית
 כאשר יוכל שאת בשכלו ומה שלמעלה
 משכלו ואח"כ יתבונן באהבת ה'
 וגדולה ונפלאה אלינו לירד למצרים
 ערות הארץ להוציא נשמותינו מטר
 הברזל שהוא הס"א ר"ל לקרבנו אליו
 ולדבקו בשמו ממש והוא ושמו אחד
 דדינו שרוסמנו מתכלית השפלות

והשומא

לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא
 יסור ממנה הגה מרכיב על פי דרכו
 משמע שאינה דרך האמת לאמיתו
 וא"כ מאי מעליותא שגם כי יזקין
 לא יסור ממנה, אך הגה מודעת
 זאת כי שרשי עבודת ה' ויסודותיה
 הן החילו ורחימו היראה שרש ויסוד
 לסור מרע והאהבה לועשה טוב וקיום
 כל מ"ע דאוריית' ודרבנן כמו שיתב'
 בסקומן (ומצות החינוך היא ג"כ
 כל מ"ע כמ"ש בא"ח סימן שמ"ג) ;
 והגה באהבה כתיב במ"ס עקב אשר
 אנכי מצוה אתכם לעשותה לאהבה
 את ה' וגו' וצריך להבין אך שייך
 לשון עשייה גבי אהבה שכלב אך
 הענין הוא ריש שני מיני אהבת ה'
 האחת היא כלות דגפש בטבעה אל
 כוראה כאשר תתגבר נפש השכלית
 על התורם ותשפילתו ותכניעתו תחתיה
 אוי תתלהב ותתלהט בשלהבת העולה

לקומי חלק שני אמרים עו

מאליה לא שייך לשון צווי ומצוה כלל ולא עוד אלא שהיא מתן שכרן של צדיקים לטעום מעין עו'הב בע"הו שעליה נאמר עבודת מתנת אתן את כתרונתכם כמו שיתב' במקומה אך הנה ידוע לידועים מעמא דקרא מאי דכתיב כי שבע יפול צדיק וקם ובפרט שהארם נקרא מהלך ולא עומד וצריך לילך ממדרגה למדרגה ולא לעמוד במדרגה אחת לעולם ובין מדרגה למדרגה טרם שיגיע למדרגה עליונה ממנה הוא בכת' נפילה ממדרג' הראשונ' אך כי יפול לא יומל כתיב ואינה נקראת נפילה אלא לגבי סדריגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל האדם ח"ו שאעפ"כ הוא למעלה מכל האדם כעבודתו כי נשאר בה בחי' רשימו ממדריגתו הראשונה אך עיקרה מאהבה שנתחנך והורגל בה מנעוריו כטרם שרגיע למדרגת צדיק וז"ש גם כי יזקן וגו' . והנה ראשית הדברים המעוררים האהבה היראה ויסודן היא האמונה המפורח ונאמנה ביהודו ואחרותו יתברך וית' s

הנביאמה לתכלית הקדושה וגדולתו ית' שאין לה קץ ותכלית אזי כמים הפנים אל פנים תתעורר האהבה בלב כל משכיל ומתבונן בענק זה כעומקא דלבא לארוב את ה' אהבה עזה ולדבקה בו בלב ונפש כמו שיתבאר במקומה באריכות , והנה ענין אהבה זו רצה מרע"ה ליטע בלב כל ישראל כפרשה ועתה ישראל וגו' כפסוק הן לה' אלהיך השמים וגו' רק באבותיך השק וגו' ומלתם וגו' בשבעים נפש וגו' ואהבת וגו' . ולכן סיים דבריו על אהבה זו אשר אנכי מצוה אתכם לעשותה שהיא אהבה עשויה בלב ע"י הבינה והדעת בדברים המעוררים את האהבה וע"ז צוה כבר תחלה והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך כדי שע"ז תבא לאהבה את ה' כדאיתא בספרי ע"פ זה , והנה על אהבה זו השנית שייך לשון מצוה תצווי דהיינו לשום לבו ודעתו בדברים המעוררים את האהבה אבל באהבה ראשונ' שהוא שלהבת העולה

שַׁעַר הַיְחוּד וְהַאֲמוּנָה

להבין מעט מעט מ"ש בודר דשמע ישראל כו' הוא יהודא עילאה
ובשכמל"ץ הוא יהודא התאה :

פרק א וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא
האלהים בשמים ממעל ועל הארץ
 מתחת אין עוד . וצריך להבין וכי תעלה על דעתך שיש
 אלהים נשדה במים מתחת לארץ שצריך להזהיר כ"כ
 והשבות אל לבבך . הנה כתיב לעולם ה' דברך נצב
 בשמים ופי' הבעש"ט ז"ל כי דברך שאמרת יהי רקיע
 בתוך המים וגו' תיבות ואותיות אלו הן נצבות ועומדות
 לעולם בתוך רקיע השמים ומלוכשות בתוך כל הרקיעים
 לעולם להתחיותם כדכתיב ודבר אלהי יקום לעולם
 ודבריו חיים וקיימים לעד כו' כי אילו היו האותיות
 מסתלקות כרגע ח"ו ותזוזות למקוהן היו כל השמים
 אין ואפס ממש והיו כלא היו כלל וכמו קודם מאמר
 יהי רקיע כו' ממש וכן בכל הברואים שבכל העולמות
 עליונים ותחתונים ואפי' ארץ הלזו הגשמית וכח' דומם
 ממש אילו היו מסתלקת ממנה כרגע ח"ו האותיות
 מעשדה מאמרות שבהן נבראת הארץ בששת ימי
 בראשית היתה חוזרת לאין ואפס ממש כמו לפני ששת
 ימי בראשית ממש וז"ש האר"י ז"ל שגם בדומם ממש
 כמו אכנים ועפר ומים יש בח' נפש וחיות רוחנית
 דהיינו בח' התלבשות אותיות הדבור מעשדה מאמרו'
 המחזות ומחזות את הדומם להיות יש מאין ואפס
 שלפני ששת ימי בראשית ואף שלא הזכיר שם אבן
 בעשדה מאמרות שבתורה אעפ"כ נמשך חיות לאבן
 ע"י צירופים וחילופי אותיו' המתגלגלות בר"א שערים
 פנים ואחור כמ"ש בס' יצירה עד שמשתלשל מעשדה
 מאמרו

עז שער היחוד והאמונה

נאמרות ונמשך מהן צירוף שם אבן והוא חיותו של האבן וכן בכל הנבראים שכעולם השמות שנקראים בהם בלשון הקדש הן הן אותיות הדבור המשתלשלו ממדרגה למדרגה מעשרה מאמרות שבתורה ע"י חילופים ותמורות האותיות ברל"א שערים עד שמגיעות ומתלבשת באותו נברא להחיותו לפי שאין פרטי הנבראים יכולים לקבל חיותם מעשרה מאמרות עצמן שבתורה שהחיות הנמשך מהן עצמן גדול מאד מבחי' הנבראים פרטיים ואין כח בהם לקבל החיות אלא ע"י שיורד החיות ומשתלשל ממדרגה למדרגה פחותה ממנה ע"י חילופים ותמורות האותיות וגימטריאות שהן חשבון האותיות עד שיוכל להתצמצם ולהתלבש ולהתהוות ממנו נברא פרטי וזה שמו אישר יקראו לו בלה"ק הוא כלי לחיות המצומצם באותיות שם זה שנשתלשל מעשרה מאמרות שבתורה שיש בהם כח וחיות לברוא יש מאין ולהחיותו לעולם דאודייתא וקב"ה כולא חד :

פרק ב והנה מכאן תשובת המינים וגילוי שרש מעותם הכופרים בהשגחה פרמית ובאותו' ומפתי התורה שמועי' בדמיונם הכוזב שמדמין מעשה ה' עושה שמי' וארץ למעשה אנוש ותחבולותיו כי כאשר יצא לצדוף כלי שוב אין הכלי צריך לירי הצדוף כי אף שידיו מסולקות הימנו והולך לו בשוק הכלי קיים בתבניתו וצלמו ממש כאשר יצא מידי הצדוף כך מדמין הסכלים האלו מעשה שמים וארץ אך טח מראות עיניהם ההבדל הגדול שבין מעשה אנוש ותחבולותיו שהוא יש מיש' רק שמשנה הצורה והתמנה מתמנת

חתיכת

שער היחוד והאמונה

התיבת כסף לתמונת כלי למעשה שמים וארץ שהוא יש כאן והוא פלא גדול יותר מקריעת ים סוף עד"מ שהולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה ויבקעו המים ונצבו כמו נד וכחמה ואילו הפסיק ה' את הרוח כרגע היו המים תורים וניגרים במורד כדרכם ושבעם ולא קמו בחומה בלי ספק אף שהטבע הזה במים גם כן נברא ומחודש יש מאין שהרי חומת אבנים נצבת מעצמה בלי רוח רק ששבע המים אינו כן וכ"ש וק"ו בבריאת יש מאין שהיא למעלה מהטבע והפלא ופלא יותר מקריעת ים סוף עאכ"ו שבהסתלקי כח הבורא מן הנברא ח"ו ישוב הנברא לאין ואפס ממש אלא צריך להיות כח הפועל בנפעל תמיד להתחיות ולקיימו והן הן בחי' אותיות הרבור מעשרה מאמרות שבהם נבראו וע"ז נאמר ואחה מחיה את כולם אל תקרי מחיה אלא מדהוה דהיינו יש מאין ואתה הן בחי' האותיות מאל"ף ועד תי"ו והה"א היא ה' מצאות הפה מקור האותיות ואף שאין לו דמות הגוף הרי מקרא מלא דבר הכתוב וידבר ה' ויאמר ה' והיא בחי' התגלות הכ"ב אותיות עליונות לנביאי' ומתלבשות בישכלם והשגתם במראה הנבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני וכמ"ש האר"י ז"ל [בשער הנבואה] וכעין זה היא התלבשות האותיות בברואים כדכתיב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם רק שהיא ע"י השתלשלות רבות ועצומות עד שיורדות לעשיה גופנית משא"כ השגת הנביאי' היא באצילו' המתלבשת בעולם הבריאה :

והנה

שער היחוד והאמונה עח

פרק ג והנה אתי הדברי' והאמת האלה כל משכיל
על דבר יבין לאישורו אך שכל נברא
ויש הוא באמת נחשב לאין ואפס ממש לגבי כח הפועל
ורוח פיו שבנפעל המדה אותו תמיד ומציאו מאין ממש
ליש ומה שכל נברא ונפעל נראה לנו ליש וממשו' זהו
מחמת שאין אנו משיגים ורואים בעיני בשר את כח ה'
ורוח פיו שבנברא אבל אילו ניתנה רשות לעין לראות
ולהשיג את החיות והרוחניות שבכל נברא השופע בו
ממוצא פי ה' ורוח פיו לא היה גשמיות הנברא וחומר
וממשו נראה כלל לעינינו כי הוא במל במציאות ממש
לגבי החיות והרוחניות שבו מאד שמבלעדי הרוחניו'
היה אין ואפס ממש כמו קודם ששת ימי בראש' ממש
והרוחניות השופע עליו ממוצא פי ה' ורוח פיו הוא לבדו
המציאו תמיד מאפס ואין ליש ומדה אותו א"ב אפס
בלעדו באמת והמשל לזה הוא אור השמש המאיר
לארץ ולדרים שהוא זו ואור המתפשט מגוף השמש
ונראה לעין כל מאיר על הארץ ובחלל העולם והנה זה
פשוט שאור וזו הוה ישנו ג"כ בגוף וחומר כדור השמש
עצמו שבשמים שאם מתפשט ומאיר למרחוק כ"כ
כ"ש שיוכל להאיר במקומו ממש רק שיש במקומו
ממש נחשב הווי הוה לאין ואפס ממש כי במל
ממש במציאות לגבי גוף כדור השמש שהוא
מקר האור והווי הוה שהווי והאור הוה אינו רק
הארה מאירה מגוף ועצם כדור השמש רק בחלל
העולם תחת כל השמים ועל הארץ שאין כאן גוף
כדור השמש במציאות נראה כאן האור והווי הוה
ליש ממש לעין כל ונפל עליו כאן שם יש באמת

משא"כ

משא"כ כשהוא במקורו בנוף השמש אין נופל עליו שם יש כלל רק שם אין ואפס כי באמת הוא שם לאין ואפס ממש שאין מאיר שם רק מקורו לבדו שהוא נוף השמש המאיר ואפס בלעדו וכדברים האלה ממש בדמותם כצלמם הם כל הברואים לגבי שפע האלהי מרות פיו השופע עליהם ומתהוה אותם והוא מקורם והם עצמם אינם רק כמו אור וזיו מתפשט מן השפע ורוח ה' השופע ומתלבש בתוכם ומציאם מאין ליש ולבן הם בטלים במציאות לגבי מקורם כמו אור השמש שנכטל במציאות ונהשב לאין ואפס ממש ואינו נקרא בשם יש כלל כשהוא במקורו רק תחת השמים שאין שם מקורו כך כל הברואי' אין נופל עליהם שם יש כלל אלא לעיני בשר שלנו שאין אנו רואים ומשיגים כלל את המקור שהוא רוח ה' המהוה אותם. ולכן נראה לעינינו גשמיזם הנבראים והזכרם ומישים שדם יש גמור כמו שנרא' אור השמש יש גמור כשאינו במקורו רק שבזה אין המשל דומה לנמשל לגמרי לכאורה שבמשל אין המקור במציאות כלל בחלל העולם ועל הארץ שנראה שם אורו ליש גמור משא"כ כל הברואי' הם במקורם המיד רק שאין המקור נראה לעיני בשר ולמה אינן בטלים במציאות למקורם אך להבין זה צריך להקדים:

פרק ד כי הנה כתיב כי שמש ומגן ה' אלהים פי' מגן הוא נרתק לשמש להגן שיוכלו הבריות לסבלו במארו"ל לעתיד לבא הקב"ה מוציא המה מנרתקה רשעים נידונין בה כו' וכמו שהנרתק מגן בעד השמש כך שם אלהים מגן לשם הוי"ה ב"ה
 דשם

שער היחוד והאמונה עט

דשם הי"ה פיוש שמהה את הכל מאן ליש
והי"ד משמשת על הפעולה שהיא בלשון תה ותמיד
כדפרש"י ע"פ ככה יעשה אויב כל הימים והי"ט החיות
הנשפע בכל תנע ממש בכל הברואים ממצא פי ה'
והחו ומדה אותם מאן ליש בכל רגע כי לא די להם
במה שנבראו בששת ימי בראשית להיות קיימים בזה
כמ"ש לעיל. והנה בסידור שבחו של הקב"ה כתיב
הגדול הגבור ט' ופ' הגדול היא מדת חסד והתפשמות
החיות בכל העולמות וברואים לאין קץ ותכלית להיות
ברואים מאן ליש וקיימים בחסד תנם ונקראת גדולה כי
באה מגדולתו של הקב"ה בכבודו ובעצמו כי גדול ה'
ולגדולתו אין חקר ולכן משפיע ג"כ חיות והתהוות מאן
ליש לעולמות וברואים אין קץ שמבע הטוב להטיב
והנה כמו שמדה זו היא שבחו של הקב"ה לבדו שאין
ביכולת שום נברא לברוא יש מאן ולהחיותו וגם מדה
זו היא למעלה מהשכלת כל הברואים והשגתם שאין
כח בשכל שום נברא להשכיל ולהשיג מדה זו ויכלתה
לברוא יש מאן ולהחיותו כי הבריאה יש מאן הוא דבר
שלמעלה משכל הנבראים כי היא ממדת גדולתו של
הקב"ה והקב"ה ומדותיו אחדות פשט כדאיתא בזה"ק
ראיתו וגרמתי תד וכשם שאין ביכולת שום שכל
נברא להשיג בוראו כך אינו יכול להשיג מדותיו וכמו
שאין ביכולת שום שכל נברא להשיג מדת גדולתו
שהיא היכולת לברוא יש מאן ולהחיותו כדכתיב עולם
חסד יבנה כך ממש אין ביכולתו להשיג מדת גבורתו
של הקב"ה שהיא מדת הצמצום ומניעת התפשמות
החיות

שַׁעַר הַיְחוד וְהַאֲמוּנָה

הַחַיּוֹת מַגְדוּלְתוֹ מִלִּיד וּלְהַתְגַּלּוֹת עַל הַגְּבֵרָאִים
 לְהַחַיּוֹת וּלְקִיָּמָם בְּגִילּוֹי כ"א בְּהַסְתֵּר פְּנִים שֶׁהַחַיּוֹת
 מַסְתִּיר בְּגוֹף הַגְּבֵרָא וְכֵאלּוֹ גּוֹף הַגְּבֵרָא הוּא דְבַר
 בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְאֵינוֹ הַתְּפִשְׁמוֹת הַחַיּוֹת וְהַחַיּוֹת
 כְּהַתְּפִשְׁמוֹת הַזֵּיוֹ וְהָאוֹר מֵהַשְּׁמִשׁ אֵלָּא הוּא דְבַר בְּפָנֵי
 עֲצָמוֹ וְאֵף שְׁבִאֲמַת אֵינוֹ דְבַר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ אֵלָּא כְּמוֹ
 הַתְּפִשְׁמוֹת הָאוֹר מֵהַשְּׁמִשׁ מְבַלֵּם מִקּוֹם הֵן הֵן גְּבוּרָתוֹ
 שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר כָּל יִטּוֹל לְצַמְצֵם הַחַיּוֹת
 וְהַחַיּוֹת הַגִּשְׁפָּע מִחוּץ פְּנִי וְלְהַסְתִּיר שֶׁלֹּא יִבְטַל גּוֹף
 הַגְּבֵרָא בְּמִצִּיאוֹת זֶה אֵין בְּשֶׁבֶל שֵׁם גְּבֵרָא לְהַשִּׁיג
 מֵהוּת הַצְּמִצּוֹ וְהַסְתֵּר וְיִשְׁהִי אַעֲפ"כּ גּוֹף הַגְּבֵרָא גְּבֵרָא
 מֵאֵין לֵישׁ כְּמוֹ שְׁאֵין יִכּוֹלֵת בְּשֶׁבֶל שֵׁם גְּבֵרָא לְהַשִּׁיג
 מֵהוּת הַבְּרִיאָה מֵאֵין לֵישׁ. [וְהֵנָּה בַח' הַצְּמִצּוֹם
 וְהַסְתֵּר הַחַיּוֹת נִקְרָא בְּשֵׁם כְּלִים וְהַחַיּוֹת עֲצָמוֹ נִקְרָא
 בְּשֵׁם אוֹר שְׁבִי שְׁבִי שְׁבִי מִכְּסֵה עַל מַה שְׁבִי כֵךְ
 בַּח' הַצְּמִצּוֹם מִכְּסֵה וּמַסְתִּיר הָאוֹר וְהַחַיּוֹת הַשּׁוֹפֵעַ
 וְהַכְּלִים הֵן הֵן הָאוֹתִיּוֹת יִשְׁרָשֵׁן ה' אוֹתִיּוֹת מִנְּצַפ"ךְ
 שֶׁהֵן ה' גְּבוּרָת הַמַּחְלָקוֹת וּמַפְרִידוֹת הַהֵבֶל וְהַקּוֹל
 בַּח' מִצִּיאוֹת הַפֶּה לְהַתְּרוֹת כ"ב אוֹתִיּוֹת וְשֵׁרֵשׁ הַחַיּוֹת
 גְּבוּרָתוֹ הוּא בּוֹצִינָא דְקַדְדוֹנִיתָא שֶׁהִיא גְּבוּרָה עֵילָּא
 דְעַתִּיק יוֹמִין וְשֵׁרֵשׁ הַחַסְדִּים הוּא ג"כ חֶסֶד דְעַתִּיק יוֹמִין
 כִּידוּעַ ל"ח:

פֶּרֶק הַ וְהֵנָּה עַל זֶה אֲמַר ר' ל' בְּתַחֲלָה עֵלָּה
בְּמַחֲשֶׁבֶה לְבְרוּא אֶת הָעוֹלָם
 בְּמַד"הָד רָאָה שְׁאֵין הָעוֹלָם מֵתְקִיִּים שְׁתַּף בּוֹ מֵדַת
 הַחַיּוֹת דְּהֵינּוּ הַתְּגַלּוֹת אֱלֹהוֹת עַל יְדֵי צְדִיקִים
 וְאוֹתוֹת

פ שער היתוד והאמונה

ואותות ומופתים שבתורה. והנה על זה אמר
בזר דלעילא בסמרא דקרושה עילאה אית ימינא
ואית שמאלא דהיינו חסד וגבורה פ" דשתיהן הן
מדות אלהות למעלה משכל הנבראים והשגתם
דאיתו וגרמוהו חד בעולם האצילות ואף השגת
משה רבינו עליו השלום בנבואתו לא היתה בעולם
האצילות אלא על ידי התלבשותו בעולם הבריאה
ואף גם זאת לא בשתי מדות אלו חו"ג אלא על ידי
התלבשותו במדות שלמטה מהן במדרגה שהן מדות
נצח הוד יסוד [כמ"ש בשער הנבואה] רק שמתן
שכרם של צדיקים בגן עדן הוא השגת התשמות
החיות ואור הנמשך משתי מדות אלו חו"ג והוא
מוזן נשמות הצדיקים שעסק בתורה לשמה בעו"הו
כי מהתפשטות שתי מדות אלו נמתח רקיע על
הנשמות שבגן עדן ורקיע זה נקרא רוא דאורייתא
ובו סוד כ"ב אותיות התורה הנהוגה משתי מדות
אלו כדכתיב מימינו אש דת למו ומרקיע זה נטף
מל למזון הנשמות דהיינו ידיעת סוד כ"ב אותיות
התורה כי הרקיע הזה הוא סוד הרעת והתורה היא
מוזן הנשמות בג"ע והמצות הן לבושים כמבואר
כל זה [בזר ויקהל דף ר"ט ור"י ובע"ח שער מ"ד
פרק ג']:

פרק ו והנה שם אלהים הוא שם מדת הגבורה
והצמצום ולכן הוא גם כן
בנימטריא הטבע לפי שמסתוד האור שלמעלה
המתה ומחיה העולם ונראה כאילו העולם עומד
ומתנהג

שער היחוד והאמונה

ומתנהג בדרך הטבע ושם אלהים זה הוא מגן ונרתק לשם הוי"ה להעלים האור והחיות הנמשך משם הוי"ה ומזהו מאין ליש שלא יתגלה לנבראים ויבטלו במציאות והרי בחי' גבורה זו וצמצום הזה הוא גם כן בחי' חסד שהעולם יבנה בו וזו היא בחי' גבורה הכלולה בחסד והנה מהתכללות המדות זו בזה נראה לעין דאיזו ונרמזהו תד שהן מוחתזו כי מאוד שהן בידוד גמור עמו לכן הן מתייחדות זו בזו וכלולות זו מזו כמאמר א"יזו ואנת הוא הקשיר לון ומיחד לון וכו' ובר מינך לית יחודא בעילאי כו' וז"ש והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים פירוש ששני שמות אלו הם אחד ממש שגם שם אלהים המצמצם ומעלים האור הוא בחי' חסד כמו שם הוי"ה משום שמדותיו של הקדוש ברוך הוא מתייחדות עמו בידוד גמור והוא ושמו אחד שמדותיו הן שמותיו ואם כן ממילא תדע שבשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד פ"י שגם הארץ החזרית שנראית יש גמור לעין כל היא אין ואפס ממש לגבי הקדוש ברוך הוא כי שם אלהים אינו מעלים ומצמצם אלא לתחתונים ולא לגבי הקב"ה מאוד שהוא ושמו אלהים אחד ולכן גם הארץ ומתחת לארץ הן אין ואפס ממש לגבי הקב"ה ואינן נקראות בשם כלל אפילו בשם עוד שהוא לשון מפל כמאמר רז"ל יהודה ועוד לקרא וכנף שהוא מפל לנשמה ודעות שבתוכו]ו"ש אהרלה ה' בחיי אומרה לאלהי בעודי שהחיים

פא שער היחוד והאמונה

שהחיים נמשכים משם הי"ה והעוד שהוא הגוף
המפל משם אלהים] לפי שהנשמה אינה מהוה
הגוף מאן ליש אבל הקב"ה המהוה את הכל
מאן ליש הכל בסל במציאות אצלו כמו אור
השמש בשמש. ולכן הוצרך הבתוב להזהיר
וידעת היום והשבות אל לבבך וגו' שלא תעלה
על דעתך שהשמים וכל צבאם והארץ ומלואה
הם דבר נפרד בפני עצמו והקדוש ברוך הוא
ממלא כל העולם כהתלבשות הנשמה בגוף
ומשפיע כח הצומח בארץ וכח התנועה בגלגלים
ומניעים ומנהיגם כרצונו כמו שהנשמה מניעה את
הגוף ומנהיגתו כרצונה. אך באמת אין המשל
דומה לנמשל כלל כי הנשמה והגוף הם באמת נפרדי'
זה מזה בשרשם כי אין התהוות שרש הגוף ועצמותו
מנשמתו אלא מטעות אביו ואמו וגם אדרי כן אין
גידולו מנשמתו לבדה אלא על ידי אבילת ושתיות
אמו כל תשעה חדשים ואתר כך על ידי אבילתו
ושתיותו בעצמו מה שאין כן השמים והארץ שכל
עצמותם ומדותם נתווה מאן ואפס המוחלט רק
בדבר ה' ורוח פיו ית' וגם עדיין נצב דבר ה'
לעולם ושופע בהם תמיד בכל רגע ומדוה
אותם תמיד מאן ליש כהתהוות האור מהשמש
בתוך גוף כדור השמש עצמו דרך משל ואם כן הם
בטלים באמת במציאות לגמרי לגבי דבר ה' ורוח
פיו ית' המזידיים במדותו ועצמותו ית' כמו שיתבאר
לקמן כביכול אור השמש בשמש רק שהן הן
נבוחתיו

שער היחוד והאמונה

גבורותיו במדת הגבורה והצמצום להסתיר ולהעלים החיות השופע בהם שיהיו נראים השמים והארץ וכל צבאם כאילו הם דבר בפני עצמו אך אין הצמצום וההסתר אלא לתתונים אבל לגבי הקדוש ברוך הוא כולא קמיה כלא ממש חשיבני כאור השמש בשמש ואין מדת הגבורה מסתרת הם ושלום לפניו יתברך כי איננה דבר בפני עצמו אלא ה' הוא האלהים:

פרק ז' ובזה יובן מ"ש בזה הקדוש הפסוק
 שמע ישראל הוא יחודא עילאה
 ובתוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא יחודא
 תהאה כי ועד הוא אחד בחלופי אתון כי הנה
 סיבת ומעם הצמצום וההסתר הזה שהסתיר והעלים
 הקדוש ברוך הוא את החיות של העולם כדי שיהיה
 העולם נראה דבר נפרד בפני עצמו הנה הוא ידוע
 לכל כי תכלית בריאת העולם הוא בשביל
 התגלות מלכותו יתברך דאין מלך בלא עם פי' עם
 מלשון עומכות שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים
 ממעלת המלך כי אילו אפילו היו לו בנים רבים
 מאד לא שייך שם מלוכה עליהם וכן אפילו על
 שרים לברם רק ברוב עם הווקא הדרת מלך ושם
 המורה על מדת מלכותו יתברך הוא שם אדנות
 כי הוא ארון כל הארץ ונמצא כי מדה זו ושם
 זה הן המהות ומקימן העולם להיות עולם כמות
 שהוא עכשיו יש גמור ודבר נפרד בפני עצמו
 ואינו במל במציאות ממש כי בהסתלקות מדה

פב שער היחוד והאמונה

וְשֵׁם זֶה חַיִּי הוּא הָעוֹלָם חַיִּי לְמַקְוֵה בְּדַבְרֵי הַיְיָ וְכִסּוּל יְיָ וְכִסּוּל שֵׁם בְּמִצְיָאוֹת מִמֶּנּוּ וְלֹא הוּא הוּא שֵׁם עוֹלָם עָלָיו כָּלֵל וְהִגָּה גֹדֵר וּבְחַיִּי שֵׁם עוֹלָם נִפְלָא עַל בְּחַיִּי מִקֹּדֶם וּבְחַיִּי זִמְנֵי דְוָקָא בְּחַיִּי מִקֹּדֶם הוּא מוֹרָח וּמַעֲרֵב צִפְנֵי דְרוּחַ מַעְלָה וּמַטָּה בְּחַיִּי זִמְנֵי עֵבֶר הוּא וְעַתִּיד. וְהִגָּה כָּל בְּחַיִּי אֵלֹה אֵין לְהוֹן שְׂרִיטוֹת בְּמַדּוּת הַקְדוּשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת כִּי אִם בְּמַדּוּת מַלְכוּתוֹ יְיָ לְבִדּוּהָ שִׁיךְ לְזִמְנֵי שְׂהוּא יְיָ מֶלֶךְ לְמַעְלָה עַד אֵין קִץ וְלַמַּטָּה עַד אֵין חִבְלֵית וּבֵן לְד' סַמְרִין וּבֵן בְּבְחַיִּי זִמְנֵי ה' מֶלֶךְ ה' מֶלֶךְ ה' יְמַלֵּךְ וְנִמְצָא שְׂחוֹת הַמְּקִים וּבֵן חַיִּית הוּמָן וְהַתְּהוּוֹתָם מֵאֵין לִישׁ וְקוֹמָם כָּל זִמְנֵי קוֹמָם הוּא מַמְדַת מַלְכוּתוֹ יְיָ וְשֵׁם אֲדֻנּוּת בְּיָהּ וְלִפִּי שְׂמַדַת מַלְכוּתוֹ יְיָ מְיֻחַדַת בְּמַדּוּתוֹ וְעַצְמוֹתוֹ יְיָ בְּתַבְלִית הַיְיָ כְּמוֹ שִׁיתְבָּאֵר הַלֵּכךְ גַּם בְּחַיִּי הַמְּקִים וְהוּמָן בְּמִלִּים בְּמִצְיָאוֹת מִמֶּנּוּ לְנָבִי מַדּוּתוֹ וְעַצְמוֹתוֹ יְיָ כְּבִישׁוּל אֹרֶךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּשֶׁמֶשׁ וְהוּוֹ שִׁלּוּב שֵׁם אֲדֻנּוּת בְּשֵׁם הַיְיָ כִּי שֵׁם הַיְיָ מוֹרָח שְׂהוּא לְמַעְלָה מִן הוּמָן שְׂהוּא הוּא וְהוּא בְּרַגְעֵי א' כְּמִשׁ [בְּרִמָּה פֶּרֶשֶׁת פְּנִים] וּבֵן לְמַעְלָה מְבַחַיִּי מִקֹּדֶם כִּי הוּא מַדּוּת תְּמִיד אֵת כָּל בְּחַיִּי הַמְּקִים כּוֹלֵל מַלְמַעְלָה עַד לְמַטָּה יְלֵד' סַמְרִין. וְהִגָּה אֵף עַל פִּי שְׂהוּא יְיָ לְמַעְלָה מִהַמְּקִים וְהוּמָן אֵף עַל פִּי כֵן הוּא נִמְצָא גַם לְמַטָּה בְּמִקֹּדֶם וְזִמְנֵי דְהַיְיָנוּ שְׂמַתִּיחַד בְּמַדּוּת מַלְכוּתוֹ שְׂמַמְנָה נִמְשָׁךְ וְתַתְּהוּוֹת הַמְּקִים וְהוּמָן וְהוּוֹ יְחֻדָּא תְּתָאֵה [שִׁלּוּב הַיְיָ בְּאֲדֻנּוּת

באדת ב"ה] דהיינו שמדותו ועצמותו יתברך הנקרא בשם אין סוף ברוך הוא מלא את כל הארץ ממש בזמן ומקום כי בשמים ממעל ובארץ ולד' סטרין הכל מלא מאור א"ס ב"ה בשה ממש כי כך הוא בארץ מתחת כמו בשמים ממעל ממש כי הכל הוא בחי' מקום הבטל במציאות באור אין סוף ברוך הוא המתלבש בו על ידי מדת מלכותו המיוחדת בו ית' רק שמדת מלכותו היא מדת הצמצום וההסתר להסתיר אור אין סוף ב"ה שלא יבטלו הזמן והמקום ממציאותם לגמרי ולא יהיה שום בחי' זמן ומקום במציאות אפילו לתתונים . והנה במ"ש יובן מ"ש אני ה' לא שניתי פ"י שאין שום שינוי כלל כמו שהיה לבדו קודם בריאת העולם כך הוא לבדו אחר שנברא וו"ש אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא כי בלי שום שינוי בעצמותו ולא בדעתו כי כידועת עצמו יודע כל הנבראים שהכל ממנו ובטל במציאות אצלו וכמ"ש הרמב"ם ו'ל שהוא היודע והוא הידוע והוא הדיעה עצמה הכל אחד ודבר זה אין כח בפה לאמרו ולא באזן לשמעו ולא בלב האדם להכירו על בודיו כי הקב"ה מדותו ועצמותו ודעתו הכל אחד ממש מכל צד ופינה בכל דרך יחוד ואין דעתו דבר נוסף על מדותו ועצמותו כמו שהוא בנפש האדם שדעתה דבר נוסף על מדותה ומרכב בה שהרי כשהאדם לומד ויודע איזה דבר כבר היתה בו

פג שער היתוד והאמונה

גפשו המשכלת במרם שלמד וידע ואחד שלמד וידע ניתוספה ידיעה זו בגפשו וכן מדי יום ביום ימים ידברו והוב שנים יודיעו חכמה ואין זו אחזות פשוטה אלא מורכבת אבל הקב"ה הוא אחדות פשוט בלי שום הרכבה וצד ריבוי כלל ואם כן ע"כ מהותו ועצמותו ודעתו הכל דבר אחד ממש בלי שום הרכבה ולפיכך כשם שאי אפשר לשום נברא בעולם להשיג מהות הבורא ועצמותו כך אי אפשר להשיג מהות דעתו רק להאמין באמונה שהיא למעלה מהשכל ומהשגה שהקב"ה יחיד ומיוחד הוא ודעתו הכל אחד ממש ובידיעת עצמו מכיר ויודע כל הנמצאים עליונים ותחתונים עד שלשול קמן שבים ועד יתוש קמן שיהיה בטבור הארץ אין דבר נעלם ממנו ואין ידיעה זו מוסיפה בו ריבוי והרכבה כלל מאחר שאינה רק ידיעת עצמו ועצמותו ודעתו הכל אחד ולפי שזה קשה מאד לצייר בשכלנו ע"כ אמר הנביא כי נבהו שמים מארץ כן נבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממהשבותיכם וכתוב החק אלוקה תמצא וגו' וכתוב העיני בשר לך אם טראות אגיש תראה שהארס הוא ויודע כל הדברים בידיעה שחזן ממנו והקב"ה בידיעת עצמו עכ"ל [ע"ש בה'] יסודי התורה והמכימו עמו חכמי הקבלה כמבואר בפדס מהרמ"ק ז"ל:

והנה מכאן יש להבין שגגת מקצת חכמים בעיניהם ה' יכפר בעדם שישו ומעו בעיונם בכתבי הארז"ל והביטו ענין הצמצום המזכיר שם כפשוטו שהקב"ה סילק עצמו ומדותו ח"ו מעוה"ז רק שמשגיח מלמעלה

שער היחוד והאמונה

מלמעלה בהשגחה פרטית על כל היצורים כולם אשר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת והנה מלבד שא"א כלל לוטר ענין הצמצום כפשוטו שהוא ממקרי הגוף על הקב"ה הנכבד מהם ריבוא רבבות הבריות עד אין קץ אף גם זאת לא ברעת ידברו מאחד שהם מאמינים בני מאמינים שהקב"ה יודע כל היצורים שבקוה"ז השפל ומשגיה עליהם וע"כ אין ידיעתו אותם מוסיפה בו ריבוי וחידוש מפני שידוע הבר' בידיעת עצמו דר' כביכול מהותו ועצמותו ודעתו הבר' א' וו"ש בתקונים תיקון ג"ז דלית אתר פנוי מיניה לא בעילאין ולא בתהאין ובר"מ פ' פנחס אידו תפ"ס בכר"א ולית מאן דתפ"ס ביה כו' אידו סוכ"ע כו' ולית מאן דנפיק מרשותי' לבר אידו ממב"ע כו' אידו מקשר ומיוחד זנא לזיניה עילא ותתא ולית קורבא בר' יסודין אלא בקב"ה כד אידו בנייתו עכ"ל. ור"ל לית מאן דתפ"ס בי' שאין מי שתפ"ס בהשגת שכלו מכל שכלים העליונים במהותו ועצמותו של הקב"ה כמ"ש בתקונים סתימא דכל סתימין ולית מחשבה תפ"סא כך כלל וגם בתהותונים אע"ג דאידו ממב"ע אינו כנשמת האדם תוך גופו שהיא נתפסת תוך הגוף עד שמתפעלת ומקבלת שינויים משינויי הגוף וצעתו מהכאות או קרירות או החימות האש וכיוצא משא"כ בהקב"ה שאינו מקבל שום שינוי משינויי עוה"ז מקיץ לחורף ומיום ללילה כדכתיב גם חשך לא יחשך ממך ולילה כיום יאיר לפי שאינו נתפס כלל תוך העולמות אע"ג דממלא לן ודו ג"כ ענין סוכ"ע פי' ד"מ כשארם מתבונן באיזה

פר שער היחוד והאמונה

באיוה דבר חכמה בשכלו או דבר גשמי במחשבתו או שכלו ומחשבתו מקיפים על הדבר ההוא המצויד במחשבתו או בשכלו אך אין מקיפים על הדבר ההוא ממש בפועל ממש. אבל הקב"ה דכתיב ביה כי לא מחשבותי מחשבותיכם וגו' מחשבתו וידעתו שידוע כל הנבראים מקפת כל נברא ונברא בפ"מ שהרי היא היא חיותו והתהוותו מאין ליש בפועל ממש. וממלא כל עלמין היא בחי' החיות המתלבשת תוך עצם הנברא שהיא מצומצמת בתוכו בצמצום רב כפי ערך מהות הנברא שהוא בעל גבול ותכלית בכמותו ואיכותו דהיינו מעלתו וחשיבותו כגון השמש שגופו יש לו גבול ותכלית בכמותו שהוא כמו קס"ו פעמים כגודל כדור הארץ ואיכותו ומעלתו הוא אחד ג"כ יש לו גבול עד כמה יוכל להאיר כי לא יאיר לבלתי תכלית מאוד שהוא נברא וכן כל הנבראים הם בעלי גבול ותכלית כי מהארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו'. וא"כ החיות המלובשת בהם היא בבחי' צמצום רב ועצום כי צריכה תהלה להתצמצם צמצומים רבים ועצומים עד שיתהוה מכתה ואודה עצם הנבראים כמות שהם בעלי גבול ותכלית כי מקור החיות הוא רוח פיו של הקב"ה המתלבש בעשרה מאמדות שבתורה ורוח פיו ית' היה יכול להתפשט לאין קץ ותכלית ולברוא עולמות אין קץ ותכלית לכמותם ואיכותם ולהיותם עדי עד ולא הי' נברא עוה"ז כלל (שכמו שהקב"ה נקרא א"ס כך כל מדותיו ופעולותיו דאיתו וטרמוהי תד היינו החיות הנמשכת ממחותיו שהן חסד ורחמים ושאר מדותיו הקדושות

הקדושת ע"י התלבשותן שמתלבשת ברוח פיו כי הוא אמר ויהי ועולם ע"י הסד יבנה בדבר ה' ורוח פיו הנעשה כלי ולבוש לחסד זה כהדגן קמצא דלבושה מיניה וכיה) אלא שצמצם הקב"ה האור והחיות שיוכל להתפשט מרוח פיו והלביש תוך ציחופי אותיות של עשרה מאמרות וציחופי ציחופיהן בחלופי ותמורות האותיות עצמן ובחשבונו ומספרן שכל חילוף ותמורה מורה על ירידת האור והחיות ממדרגה למדרגה דהיינו שיוכל לבחוא ולהחיות בראים שמדרגות איכותם ומעלתם היא פחותה ממדרגות איכות ומעלת הברואים הנבראים מאותיות ותיבות עצמן שבעשרה מאמרות שבהן מתלבש הקב"ה בכבודו ובעצמו שהן מדותיו והחשבון מורה על מיעוט האור והחיות מיעוט אור מיעוט עד שלא נשאר ממנו אלא בח' אחרונה שהוא בח' החשבון ומספר כמה מיני כחות ומדרגות כלולות באור וחיות הוה המלוכש בצירוף זה של תיבה זו (ואור כל הצמצומי' האלה וכיוצא בהן כאשר גורה הכמתו ית' הוא שהי' יכול האור והחיות להתלבש גם בתחתוני' כמו אבנים ועפר הדומם כי אבן ד"מ שמה מורה כי שרשה משם העולה ב"ן במספרו ועוד אלף נוספת משם אדר (לישעם) [נר' רצ"ל למעם] הדוע ליוצאה. והנה שם ב"ן בעצמו הוא בעולמות עליונים מאד רק שע"י צמצומי' רבים ועצמים ממדרגה למדרגה יד מכעו חיות מועט במאד מאד עד שיוכל להתלבש באבן וזו היא נפש הדומם המד' ומתוה ארתו מאין ליש בכל הנע וכמש"ל וזו היא בח' ממב"ע

פה שער היחוד והאמונה

ממכ"ע משא"כ בח' סוכ"ע) וכל כח ומדרגה יכול
לברוא ברואים כפי בח' מדרגה זו גם כן לאין קץ
ותכלית בכמותם ואיכותם להחיות עדי עד מאחד
שהוא כח ה' המתפשט ונאצל מרוח פיו ואין מעצור
בו. אך שלא יהי איכותם במעלה גדולה כ"כ
כאיכות ומעלת ברואים שיוכלו להבראות מבחי' כח
ומדרגת האותיות עצמן :

פרק ח והנה מ"ש הרמב"ם ז"ל שהקב"ה מהותו
ועצמותו ודעתו הכל אחד ממש
אחדות פשוטה ולא מורכבת כלל כן הענין ממש
בכל מדותיו של הקב"ה ובכל שמותיו הקדושים
והכינויים שכיני לו הנביאים וחז"ל כגון תנון ורחום
וחסד וכיוצא בהן וכן מה שנקרא חכם דכתיב
וגם הוא חכם וגו' וכן רצונו כי רוצה ה' את יראיו
וחפץ הסוד הוא ורוצה בתשובתם של רשעים ואינו
חפץ במיתתם וברשעתם וטהור עינים מדאות ברע
אין רצונו וחכמתו ומדת חסדו ורחמנותו ושאר
מדותיו מסיפים בו ריבוי והרכבה ח"ו במהותו ועצמותו
אלא עצמותו ומהותו ורצונו והכמתו ובינתו ודעתו
ומדת חסדו וגבורתו ורחמנותו ותפארתו הכלולה
מהסוד וגבורתו וכן שאר מדותיו הקדושות הכל
אחדות פשוטה ממש שהיא היא עצמותו ומהותו
וכמ"ש הרמב"ם ז"ל שדבר זה אין כח בפה לאמרו
ולא באון לשמעו ולא בלב האדם להבדילו על בוריו
כי האדם מציד בשכלו כל המישכלות שרוצה
להשכיל ולהבין הכל כמות שדם בו כגון שרוצה
לציד בשכלו מהות הרצון או מהות חכמה או בינה

או דעת או מהות מדת חסד ורחמים וכיוצא בהן הוא מצייר כולן כמות שהן בו אבל באמת הקדוש ב"ה הוא רם ונשא וקדוש שמו כלומר שהוא קדוש ומובדל ריבוא רבבות עד אין קץ ותכלית מדרגות הברלות למעלה מעלה מערך וסוג ומין כל התשבתות והמעלות שיוכלו הנבראים להשיג ולצייר בשכלם כי המעלה ומדרגה הראשונה אצל הנבראים היא החכמה שלכן נקראת ראשית כי באמת היא ראשית ומקור כל החיות בנבראים כי מהחכמה נמשכות בינה ודעת ומהן נמשכות כל המדות שבגופש המשכלת כמו אהבה וחסד ורחמים וכיוצא בהן וכנראה ברזש שהקמן שאין בו דעת הוא בכעס תמיד ואכזרי וגם אהבתו היא לדברים קטנים שאין ראוי לאהבם מפני שאין בו דעת לאהוב דברים הראויים לאהבם שהאהבה כפי הדעת ומהמדות שבגופש נמשכות בה תיבות ואותיות המחשבה שהגופש מחשבת בדבר שאהבת או איך לפעול תחסד ורחמים וכן בשאר מדות ובכל מחשבה שבעולם מלובשת בה איזו מדה המביאה לחשוב מחשבה זו ומדה זו היא חיותה של מחשבה זו ומאותיות המחשבה נמשכות אותיות הדבור והן חיותן ממש והדבור מביא לידי מעשה הצדקה וחסד כגון המלך שמצוה לעבדיו ליתן וגם כשהאדם עושה בעצמו איזה דבר הרי כח הגופש וחיותה המתלכש בעשיה זו הוא כאין ממש לגבי כח הגופש וחיותה המתלכש בדבור האדם ובערך ומשל הנוף לנשמה וכן ערך אותיות הדבור לאותיות המחשבה וכן ערך אותיות

פּו שַׁעַר הַיְחוּד וְהַאֲמוּנָה

אוֹתוֹת הַמַּחֲשֶׁבֶת לַמַּחֲוֹת הַמְדָּה הַמְלוּבֶשֶׁת בַּהּ
וּמַחִיָּה אוֹתָהּ וְכֵן עֵרֵךְ מַחֲוֹת וְחַיּוֹת הַמְדָּה לַגִּבִּי
הַחֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת שְׂבַלְלוֹתֶיהָ הֵיא הַשְּׂבַל שֶׁמִּמֶּנּוּ
נִמְשָׁכָה מְדָה זוֹ וְכֹל זֶה בְּנַפְשׁ הָאָדָם וּנְפֶשׁ כֹּל
הַבְּרוּאִים שְׂבַבֵּל הָעוֹלָמוֹת עֲלוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים שֶׁבְטוֹלָם
הַחֲכָמָה הִיא רֹאשִׁית וּמִקְדַּר הַחַיּוֹת :

פֶּרֶק ט אָבֵל לַגִּבִּי הַקְּדוֹשׁ בְּחָךְ הִיא מִדְרַגַּת
הַחֲכָמָה שֶׁהִיא תְּחִלַּת מַחֲשֶׁבֶת
וְרֹאשִׁיתָהּ הִיא סוֹף מַעֲשֵׂה אֲצִלוֹ דְהִינּוּ שְׁנַחֲשַׁבְתָּ
כִּאִלּוּ הִיא בְּחַי' וּמִדְרַגַּת עֵשִׂיָּה לַגִּבִּי הַקְּדוֹשׁ ב"ה
כִּדְכַתִּיב כּוֹלֵם בַּחֲכָמָה עֵשִׂית וְהִינּוּ לוֹמֵר שֶׁבְעֵרֶךְ
הַחַיּוֹת שֶׁבְעֵשִׂיָּה טוֹפְנִיָּת וּגְשָׁמִיָּת לְעֵרֵךְ חַיּוֹת הַחֲכָמָה
שֶׁהִיא רֹאשִׁית וּמִקְדַּר הַחַיּוֹת בְּאָדָם וְכֹל הַבְּרוּאִים
גְּשָׁמִיִּים שֶׁהֵיא כֵּאֵין לַגִּבִּי חַיּוֹת שֶׁבְאוֹתוֹת הַדְּבָר
שֶׁהֵיא כֵּאֵין לַגִּבִּי חַיּוֹת שֶׁבְאוֹתוֹת הַמַּחֲשֶׁבֶת שֶׁהֵיא
כֵּאֵין לַגִּבִּי חַיּוֹת וּמַעֲלַת הַמַּחֲוֹת שֶׁמִּהֵן נִמְשָׁכָה
מַחֲשֶׁבֶת זוֹ שֶׁהֵיא כֵּאֵין לַגִּבִּי חַיּוֹת וּמַעֲלַת וּמִדְרַגַּת
הַחֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת מִקְדַּר הַמַּחֲוֹת כֵּן מִמֶּשׁ עֵרֵךְ
מִדְרַגַּת וּמַעֲלַת הַחֲכָמָה שֶׁהִיא רֹאשִׁית וּמִקְדַּר הַחַיּוֹת
שֶׂבַבֵּל הָעוֹלָמוֹת לַגִּבִּי הַקְּדוֹשׁ ב"ה כִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ
הַמְרוֹמֵם וְהַמְתַּנְשֵׂא רִיבּוֹא רַבּוֹת מִדְרַגּוֹת רוֹמְמוֹת
זֹתֵר מְרוֹמְמוֹת מִדְרַגַּת הַחֲכָמָה עַל בְּחַי' חַיּוֹת שֶׁבְעֵשִׂיָּה
שֶׁהִיא רוֹמְמוֹת חֲמֵשׁ מִדְרַגּוֹת לְבַד שֶׁהֵן מִדְרַגּוֹת בְּחַי'
עֵשִׂיָּה וְדְבָר וּמַחֲשֶׁבֶת וּמַחֲוֹת וּשְׂבַל אָבֵל הַקְּדוֹשׁ ב"ה
רַב וּמְתַנְשֵׂא מִמִּדְרַגַּת הַחֲכָמָה רַבּוֹת מִדְרַגּוֹת כִּאִלּוּ
עַד אֵין קֶץ רַק מִפְּנֵי שֶׁאֵין בְּנִבְרָאִים כַּח לְהַשִּׁיג רַק
הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת מִמִּדְרַגַּת חֲכָמָה שֶׁהִיא רֹאשִׁיתָם לַמִּדְרַגַּת
עֵשִׂיָּה

עשיה השפלה לכך אנו אומרים שלגבי הקדוש ב"ה נחשבת מדרגת החכמה כמדרגת עשיה ממש דהיינו לומר שהוא רם ונשא ונעלה עילוי רב מאד מאד ממדרגת החכמה ולא שייך כלל ליחס אצלו שם ענין המתייחס להכמה אפילו בדרך מעלה ועילוי רב כגון לומר עליו שא"א לשום נברא עליונים ותחתונים להשיג חכמתו או מהותו כי ענין ההשגה מתייחס ונופל על דבר חכמה ושכל לומר שאפשר להשיגו או אי אפשר להשיגו מפני עומק המושג אבל הקדוש ברוך הוא שהוא למעלה מן השכל והחכמה לא שייך כלל לומר בו שאי אפשר להשיגו מפני עומק המושג כי אינו בבחי' השגה כלל והאומר עליו שאי אפשר להשיגו הוא כאומר על איוו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למוששה בידים מפני עומק המושג שכל השומע יצחק לו לפי שחוש המישוש אינו מתייחס ונופל אלא על עשייה גשמית הנתפסת בידים וככה ממש נחשבת לגבי הקב"ה מדרגת השכל וההשגה כעשייה גשמית ממש ואפילו השגת שכלים שבעולמות עליונים ואפילו מדרגת חכמה עילאה המחיה את כולם כדכתיב כולם בחכמה עשית. ומה שהקדוש ברוך הוא נקרא חכם בכתוב וגם חז"ל כינו לו מדרגת ומעלת החכמה היינו משום שהוא מקור החכמה שממנו ית' נמשך ונאצל מהות מדרגת חכמה עילאה שבעולם האצילות וכן רחם וחסד על שם שהוא מקור הרחמים והחסדים וכן שאר המדות שכולן נמשכו ונאצלו ממנו יתברך יודך וענין ההמשכה והאצילות איך ומה ידוע למשכילים

פז שער היחוד והאמונה

הגה"ה

(סוד הצמצום באור א"ס ב"ה וצמצום א"ק וסוד הדיקנא שסוד כל הצמצומים לצמצום האור שיתלבש בבחי' כלים ד"ס והנה אחר שנתלבש אור א"ס בבחי' כלים דחב"ד אז שיד' לומר מ"ש הרמב"ם הוא היודע והוא המדע והוא הידוע וכידיעת עצמו וכו' לפי שבחי' כלים האצילות נעשים נשמה וחיות לכי"ע ולכל אשר בהם אבל כל צמצום והלבשה הנ"ל לא שיד' כלל לומר הוא היודע והוא המדע וכו' כי אינו בבחי' וגדר דעת וסודו כלל ח"צ אלא למעלה מעלה עילוי רב עד אין קץ אפי' מבחי' וגדר הבמה עד שבחי' הבמה נחשבת אצלו ית' כבחי' עשיה גשמיית) :

למשכילים * והנה אין לנו עסק בנסתרו' אך הנגלות לנו להאמין אמונה שלימה דאיהו וגרמיהו חד דהיינו מדותיו של הקדוש ב"ה ורצונו וחכמתו ובינתו ורעתו עם מהותו ועצמותו המדחמם לבדו ורוממות אין קץ מבחי' חכמה ושכל והישגה ולכן גם יחודו שמתייחד עם מדותיו שהאציל מאתו ית' ג"כ אינו בבחי' הישגה להשיג איך מתייחד בהן ולכן נקראו מדותיו ש

הקדוש ב"ה שהן הספירות בזה"ק רוא דמהימנותא שהיא האמונה שלמעלה מן השכל :

פרק י אך מכל מקום הואיל ודברה תורה כלשון בני אדם לשכך את האזן מה שהיא יכולה לשמוע לכך ניתן רשות לחכמי האמת לדבר בספירות בדרך משל וקראו אותן אורות כדי שעל ידי המשל הזה יזבן לנו קצת ענין היחוד של הקדוש ב"ה ומדותיו שהוא בדרך משל כעין יחוד אור השמש שבתוך גוף כחוד השמש עם גוף השמש שנקרא מאור כמ"ש את המאור הגדול וגו' והיו והניצוץ המתפשט ומאיר ממנו נקרא אור כמ"ש ויקרא אלהים לאור יום וכשהאור הוא במקומו בגוף השמש הוא מיוחד עמו בתכלית היחוד כי

אין

אין שם רק עצם אחד שהוא גוף המאור המאיר כי הויו
האור שם עצם אחד ממש עם גוף המאור המאיר ואין לו
שום מציאות כלל בפני עצמו וכדברים האלה ממש ויותר
מזה הן מדותיו של הקב"ה ורצונו וחכמתו בעולם
האצילות עם מהותו ועצמותו כביכול המתלבש בתוכם
ומתייחד עמם בתכלית היחוד מאד שנמשכו ונאצלו
מאתו ית' ע"ד משל כדרך התפשטות האור מהשמש
אך לא ממש בדרך זה רק בדרך רחוקה ונפלאה
מהשגתינו כי גבהו דרכיו מדרכינו ומ"מ לשכך האזן
נשמע ונתבונן ממשל אור השמש המיוחד ובשל במקורו
ואינו עולה בשם כלל בפ"ע רק שם המקור לבדו כך כל
מדותיו של הקדוש ב"ה ורצונו וחכמתו אינן עולות
ונקראות בשמות אלו כלל אלא לגבי הנבראים עליונים
ותחתונים שהיוותם וחיותם והנהגתם שהקב"ה מזה
ומזה אותם ומנהיגם הוא ברצונו וחכמתו וכינתו ודעתו
המתלבשות במדותיו הקדושות כדאיתא במדרש בעשרה
דברים נברא העולם בחכמה בתבונה ובדעת וכו' דכתיב
ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדעתו תהומות
נבקעו וגו' וכמאמר אליהו דאפיקת עשר תיקונים וקרינן
להן עשר ספירן לאנהגא בהן עלמין סתימן דלא
אתגליין ועלמין דאתגליין ובהן אתכסיאת כו' עד"מ כיום
ראשון מששת ימי בראשית נגלית מדת ההסד כלולה
מכל מדותיו הקדושות ורצונו וחכמתו וכינתו ודעתו
מלובשין בה וברא בה את האור כמאמר יהי אור שהיא
בחי' התפשטות והמשכת האור לעולם מלמעלה
והתפשטותו בעולם מסוף העולם עד סופו שהיא בחי'
מדת

שער היחוד והאמונה פת

מדת חסד רק מפני שכלולה גם ממדת גבורה לכן לא היה דחגי כאור של מעלה ממש וגם נתלבש בעיהו שהוא בבחי' גבול ותכלית שהוא מהלך ת"ק שנה מהארץ לרקיע וממזרח למערב וכן ביום שני נגלית מדת גבורה כלולה משאר מדות ורצונו כי וברא בה חקיע במאמר יהו רקיע בתוך המים והיה מבריל בין מים למים שהיא בחי' צמצום וגבורות להעלים מים העליונים הרוחניים ממים התחתונים ועל ידי זה נתגשמו התחתונים בהבדלם מהעליונים ומדת חסד כלולה בה כי עולם חסד יבנה שהבל כדי שתראה היבשה ואדם עליה לעבוד ה' וכן טולן וו"ש אליהו בתיקנים שם לאחזאה אך אתנהוג עלמא בצדק ומשפט כי צדק איהו דין משפט איהו חמי פו' כולא לאחזאה אך אתנהוג עלמא אבל לא דאית לך צדק דיעא דאיהו דין ולא משפט דיעא דאיהו חמי ולא מכל אינן מדות כלל :

פרק יא והנה גם עשה מאמרות ג"כ נקראו בשם מאמר' לגבי הגברא' בלבד כי כמו שהמדות שבגשמת האדם כשכבאות להתגלגל במעשה הן באות מלובשות באותיות המחשבה כגון מדת חסד ורחמים שבגשמה א"א לבא לידי התגלות בפועל ממש כ"א ע"י שמחשב בדעתו ומתהדר מעשה הצדקה וחסד לעשותה בפ"מ כי א"א לעשות בלי מחשבה ואם מצוה לאחרים לעשות כמו המלך אוי מתלבשת מדת החסד וגם אותיות המחשבה באותיות הדבור [וכן כשמדבר דברי חסד ורחמים לדעתו] כך עד"מ מדותיו של הקב"ה כשכבאות לבחי' התגלות פעולתן בתחתוני' נקרא גילוי זה והמשכת

שער היחוד והאמונה

והמשכת פעולה זו בשם מאמר וצירוף אותו' שהרי א"א שתהיה שום פעולה נמשכת ממדותיו הקדושות בלי צירופים הנקראי' בשם אותיות כגון לבריאת האור ממדת החדש נמשך ממנה המשכת פעולה וכה לפעול ולברוא בו את האור והמשכת כה זה וזהות זו נקראת בשם מאמר ואותיות יהי אור כי אף שאינן כאותיות מחשבה שלנו ח"ו מ"מ הם ענין המורה על התהו' האור מאין ליש שלכן נברא האור מהמשכת כה זה ולא נבראו ממנו דברים אחרים שנבראו ג"כ ממדת חסד כמו מים וכיוצא בהם מפני שנתלבשו בהם כחות בכח' צירופים אחרים המורים על התהוות המים וכיוצא ונמצא כי כל חיות וכחות הנמשכות ממדותיו הקדושות לתחתונים לבראם מאין ליש ולהחיות' ולקיימם נקראי' בשם אותו' הקדושות שהן בחי' המשכת החיות מרצונו וחכמתו וכדותיו להתהוות עולמות ולהחיותם והם שני מיני עולמות עלמין סתימין דלא אתגליין הם המתהוים וחיים וקיימים מכחות והמשכות נעלמות כמו אותו' המחשבה שבגשמת האדם עד"מ ועלמין דאתגליין נבראו וחיים מהתגלות שנתגלו כחות והמשכות הנעלמות הנקראות בשם אותו' המחשב' וכשהן בכח' התגלות להחיו' עלמין דאתגליין נקראות בשם מאמדות ודבר ה' ורוח פיו כמו אותיות הדבור באדם עד"מ שהן מגלות לשומעים מה שהיה צפון וסתום בלבו אבל באמת בחי' אותיות הדבור של מעלה היא למעלה מעלה ממדרגות ומחות חכמה ושכל הנבראי' שהרי במאמר ואותיו' נעשה אדם בצלמינו וט' נברא האדם בעל חכמה ושכל או אפי' בהבל העליין לכד

שער היחוד והאמונה פמ

לכד כדכתי' ויפח באפיו נשמת חיים וא"כ הדבור והבל העליון הוא מקור החכמה והשכל שבנשמת אדם הראשון הכוללת כל נשמות הצדיקים שדם גהלים ממלאכי השרת והיינו לפי שאותיות דיבורו ית' הן בחי' המשבות כחות וחיות ממדותיו ית' המיוחדות במהותו ועצמותו בתכלית היחוד שהוא למעלה מעלה לאין קץ כמדרגת חכמה שבנבראים ולא נקרא בשם אותיות לגבי הנבראים אלא לגבי מדותיו ית' בכבודו ובעצמן והנה הן כ"ב מיני המשכות חיות וכחות שונים זה מזה שבהן נבראו כל העולמות עליונים ותחתונים וכל הברואים שבתוכם שכך עלה ברצונו והכמתו ית' לברוא העולם ככ"ב מיני המשכות שנות דוקא לא פחות ולא יותר והן הן כ"ב אותיות הקבועות בפה ולשון כדתנן בס' יצירה [ותמניתן בכתב היא מודה על ציור ההמשכה כמ"ש לקמן] שגם אותיות הדבור והמחשבה שבנפש האדם הן המשכות מהשכל והמדו' שבנפש ממדותן ועצמותן כמ"ש במ"א:

פרק יב רק שהברואים מתחלקים למינידם בכללות ובפרטות ע"י שינוי הצירופים וחלופים ותמורות כג"ל כי כל אות היא המשבת חיות וכח מיוחד פרטי וכשנצטרפו אותיות הרבה להיות תיבה אזי מלבד ריבוי מיני כחות וחיות הנמשכים כפי מספר האותיות שבתיבה עוד זאת העולה על טולנה המשבת כח עליון וחיות כללית הכוללת ושקולה כנגד כל מיני הבחי' והחיות פרטיות של האותיות ועולה על גביהן והיא מתברתן ומצרפתן יחד להשפיע כח וחיות לעולם הנברא בתיבה

שער היחוד והאמונה

הגהה

(ולפי שכל אמת ואמת מכ"ב אותיות
הטורה היא המשכת תיות וכת סיחור
פרטי שאינו נמשך באות אחרת לכך
גם תמונתן בכתב כל אמת היא בתמונה
מיוחדת פרטית הטורה על ציור
ההמשכה והתגלות האור והחיו' והבה
הנגלה ונמשך באות זו איך הוא נמשך
ונתגלה ממדותיו של הקב"ה ורצונו
והכמתו וכו') :

בתיבה זו לכלול ולפרמו *
כגון ד"מ בתיבו' שבמאמר
'הי רקיע וגו' שנברא בהן
ז' רקיעים וכל צבא השמים
אשר בהם כמאמר ח"ל
שחקים שבו וחיים
עומדות וטוחנות מן
ל' צדיקים וכו' וכול שבו
ירושלים ובה"מק ומזבח

וכו' מכן שבו איצרות שלג ואיצרות ברד וכו' שכללות
הרקיעים נבראו וחיים וקיימים בכללות תיבות אלו
שבמאמר 'הי רקיע וכו' ופרטי הברואים שבו' רקיעים
נברא כל פרט מהם וחי וקיים מאיזה צירוף אותיות
מתיבות אלו או חילופיהן ותמורותיהן שהן כפי בחי'
חיות הנברא הפרטי ההוא כי כל שינוי צירוף הוא
הרכבת ואריגת הכוח' והחיות בשינוי שכל אמת
הקדמת בצירוף היא הטוברת והיא העיקר בבריאה
זו והשאר מפילות אליה ונכללות באורה ועי"ז נבראת
בריה חדשה וכן בחלופי אותיות או תמורותיהן
נבראות בריאות חדשי' פחותי המעלה בערך הנבראים
מהאותיות עצמן כי הן ד"מ הוגמת אור המאיר בלילה
בארץ מן הירח ואור הירח הוא מהשמש ונמצא אור
שעל הארץ הוא אור האור של השמש וככה ממש
ד"מ האותיות שבמאמדות הן כללות המשכת החיות
והאור והבה ממדותיו של הקב"ה לברוא העולמי'
מאין ליש ולהחיותן ולקיימן כ"ז משך רצונו ית'
ומכללות

צ שער היחוד והאמונה

ומכללות המשכה והארה גחלה הזו האיר ה' והמשך
ממנה תולדותיה כיוצא בה וענפיה שהן תולדות
המשכת האור מהאותיות והן הן חילופי אותיות
ותמורותיהן וברא בהן ברואים פרטים שבכל עולם
וכן האיר ה' עוד והמשך והוריד הארה הארה הארה
מהארות האותיו' וכן המשך עוד והוריד עד למטה
מטה בבחי' השתלשלות עד שנברא הדומם ממיש
כאבנים ועפר ושמותיהן אבן ועפר הם חילופים דחילופים
כ"י ותמורות דתמורות כ"י כנ"ל:

נשלם חלק שני

בעז"ה יתברך ויתעלה

